

Natur & friluftsråd 20/2-18 kl 18-21

Plats: Kyrkans hus, Floragatan 4 rum Matteus.

Närvarande:

Studiefremjandet/Sundsvalls sticgcyklister	Tobias Lindberg
Södermalms Scoutkär	Helene Thorgren
Medelpads Botaniska Förening (MBF)/ MYKO/Svampfärgarna	Jan-Olof Tedebrand
Cykelfrämjandet	Fredrik Sundqvist
Mingen Skrängstasjön Intresseförening (MSI)	Lotte Nord
Expedition Altitud (XA)	Jan Lundström och Eva-Lena Nord
Medelpads Ornitologiska Förening (MOF) Birdlife Medelpad	Leelene Karlsson
Sundsvalls Orienterings Klubb (SOK)	Ingrid Nylander Wiklander
Naturskyddsföreningen (NSF)	Björn Abelsson
Skidklubben Vidar	Kenneth Wiklander
Mingen Skrängstasjön Intresseförening (MSI)	Lotte Nord
Kultur- och fritidsförvaltningen (KoF)	Anders Erlandsson
Miljökontoret (MK)	Helena Brus (Antecknar)

Mötesanteckningar

1. Inventering av leder

Inventering av leder norr och öster om Sundsvall. Från Kovland i väster till Rödön i öster.

Alla deltagare har fått rita in vilka leder de känner till. Samt skriva in all övrig information man känner till som; vilken är sträckningen? stämmer sträckning på kartan? vem sköter lederna? hur frekvent används de? passager per dag? säsong? sommar/vinter? olika aktiviteter? vandring, löpning, ridning, cykel, skidor, snöskor, dykning, etc service kring lederna? rastplatser, vindskydd, grillplatser, toaletter, parkering, dricksvatten, tillgänglighetsanpassning, övernattningsstugor, servering, etc

Inritade leder med nummer och beskrivning kommer Kultur och Fritid att använda som underlag i arbetet med att utveckla leder och stigar i kommunen. Stignätet digitaliseras, samt alla befintliga leder. På mötena under hösten diskuteras tas en plan för ledutveckling fram för att se vilka leder som viktigare än andra, vad som saknas, och hur vi tillsammans kan utveckla och underhålla ledsystemet.

2. Arrangemang

Skidans dag söndag 25/2 kl 11-15

Inför skidans dag har Anders låtit trycka upp affischer. Anders delar ut till de föreningar som önskar.

Det kommer annonser i veckan, helsida onsdag och lördag i ST. Förra helgen en kvartssida i Sundsvalls nyheter. Annonsering på ST digitalt och lokalt i Sundsvall för Expressen digitalt. Även Facebookevenemanget marknadsförs. Utskick till alla inskrivna på SFI har gjorts.

3. Övriga frågor

Information om Natur- och friluftplanen flyttas till nästa möte.

Mötet avkortas för att gå och delta på föreläsning om svenska modellen för naturvård i skogen.

4. Kommande möten

Tisdagar 18-20, Barkskeppet, Magasinsgatan 12, 4 trappor. Ingång dörren bredvid Bussgods. 27 mars, 24 april, 21 augusti, 25 september, 30 oktober, 5 december, 22 januari, 19 februari

Nästa gång blir det fokus på bidrag. Föreningsbyrån berättar om kommunala bidrag och Länsstyrelsen och Landstinget om regionala bidrag.

Föreläsning med Per Simonsson, anordnad av Botaniska föreningen.

Den svenska modellen för naturvård i skogen.

Per har gått igenom 900 artiklar från tiden mellan 1968-2003. (Källmaterial: Skogen, Sveriges natur.)

Per har studerat drivkrafterna bakom naturhänsyn i skogen från 1968 till 2003. På 60-talet handlade naturvård mer om landskapsbilden och landskapsvård, hur det såg ut rent estetiskt. Man började med igenplantering av kulturmark, planterade med gran. Precis som vi nu har olika klasser för naturvärden hade man olika klasser för landskapsvärdet. Landskapsvärde 1, landskapsvärde 2, landskapsvärde 3. Alltså var fanns de bästa vyerna? Då avverkade man ända fram till sjöar för att få utsikt över sjön.

Under 70-talet började kritiken komma i och med flygplansbesprutningar med hormoslyr. Det triggade igång en intensiv debatt. Kritik riktades även mot:

- De stora hyggena,
- DDT-behandling
- Gödsling
- Hyggesplöjning
- Dikning
- Contortatall

1972- Skogsbruk och ekologi, Fakta om skogen och skogsbrukets miljöeffekter

1974- Fältbiologer demonstrerade

Skogsbruken hade svårt att ta till sig kritiken. Det kommer ny skog efter en avverkning; då kan det väl inte vara något problem? =Ingen dialog.

Det fanns ändå självkritik från skogsbruket. ”De stora hyggena är fula i landskapet... ” Man började anpassa hyggena till landskapsbilden. Gör mindre hyggen, lämna träd eller trädgrupper för att minska det kala intrycket.

Man ifrågasatte ändå vad som menas med naturvård? Den döende skogen bestod av överåriga träd som stod och dog menade man. En växtlig grön skog var bättre, den ersatte döende skog med gröna levande träd. Skogsbolagen såg sig själva som verkliga naturvårdare. ”Skulle vi inte avverka vår skog, kommer den i alla fall inte att fortsätta att se som den gör i dag för all framtid. Då skulle vi få se vad man brukar kalla skoglig slum. Och slum vare sig det gäller skog eller hus, måste samernas och ge plats för något nytt och bättre.”

Måns Rydberg Uppmärksammade att det skulle innebära att växter och djur som fodrar gamla, gärna skräpliga träd för att trivas, - tex hålbbyggande fåglar i allmänhet, rovfåglar mm skulle missgynnas.

”1974 blir kalhyggen ganska rumsrena.”

Naturhänsyn kom in i skogsvårdslagen 1975 för första gången. Då infördes att man skulle anmäla om slutavverkningar större än 0,5 ha.

I slutet av 70-talet börjar man tala om sällsynta och hotade arter, framför allt kungsörnen uppmärksammades. Det infördes rödlistor för vissa arter som för illa av vissa former av skogsbruk. Rödlistorna blev, enligt Per, ett effektivt verktyg för att kritisera skogsbruket och ställa krav på ökad naturhänsyn vid avverkningar.

Faunavård 1977, Tidig sammställning av rödlistade arter och förslag på hänsyn.

Viktiga personer som haft betydelse för naturvården genom åren:

- Carl Olof Tamm runt 1979 riktade han tung kritik mot skogsbruket . Han var professor vid lantbruksuniversitet 1977-1984.
- Katarina Eckerberg, jägmästare och professor i statsvetenskap. Under 80-talet forskade hon kring skogsbrukets genomförande av naturvårdshänsyn.
- Björn Hägglund var Skogsstyrelsens generaldirektör i mitten av 80-talet, han förstod att det fanns motstående intressen mellan skogsbruket och naturhänsyn. Han lyckades övertyga branschen att lyssna och föra en dialog. ”Om vi vill att de ska lyssna på oss måste vi lyssna på dem” sa de han.
- Mats Karström var väldigt viktig i arbetet med att ta fram rödlistade arter. Rödlistan fick stort genomslag under 90-talet. Den ledde fram till dagens skogscertifieringssystem.

1984 bildades Databanken för hotade arter och rödlistor upprättades.

1985 startade SNF en kampanj och begärde ny skogslagstiftning. De gav då ut boken Levande skogar.

En viktig fråga för SNF under 1980 var 5:3 skogar, att inte de fjällnära skogarna skulle avverkas.

Det som hade störst betydelse för hyggeshänsynen i början på 90-talet var kundkraven och allmän medvetenhet om biologisk mångfald (1992 Rio).

1993 kom nya skogsvårdslagen där produktionsmål och miljömål är jämnställda. FSC-certifieringen utvecklas under 1995-1999. Detta var SNF med om att arbeta fram. SNF är med internationellt men har nu gått ur FSC nationellt, eftersom de inte har samsyn och det blir svårt att komma med kritik när oenighet uppstår.

Sammantaget kan man säga att med ökad kritik, ny skogsvårdslag, FSC och ökad kunskap om ekosystem ser naturhänsynen inom skogsbruket lite annorlunda ut idag. Kravet på skogsägare som är certifierade är att 5 % av den produktiva skogsmarksarealen ska avsättas för naturvårdsändamål.

Hur gör SCA idag?

SCA har idag 14 % löv (i snitt). Kravet är på 5 % av beståndet. 15 % contortatall planteras idag. Idag lämnar SCA 13 % till naturhänsyn. Den generella naturhänsynen i landet ligger på 7 %.

SCA 150 000 ha frivilliga avsättningar av skog ”för evigt”. Men för evigt blir lite missvisande. Det som avsatts från början kan bytas ut och ersättas av ett annat område med högre värden vid ett senare tillfälle. Vill man se vilka områden som är avsatt kan man gå in på webbsidan <http://skyddadskog.se/> och titta.

Vad är naturvårdens hot idag?

”Per tycker att det är absurt att avsätta 1 miljard till naturreservat när många av naturreservaten inte besöks av mer än en enstaka jägare ibland. Om inte intresset för naturvård finns är det ett hot för naturvården.”

”Han ifrågasätter att det bildas mindre reservat på några få hektar för att skydda enstaka arter”
Bättre att bilda stora sammanhängande reservat. Vi har fått för mycket fokus på biologisk mångfald istället för fokus på friluftslivet och rekreation”

Hur tror vi debatten kommer se ut framåt?

”Förmodligen kommer vi i framtiden diskutera kring det lite flummiga begreppet ekosystemtjänster”, säger Per.